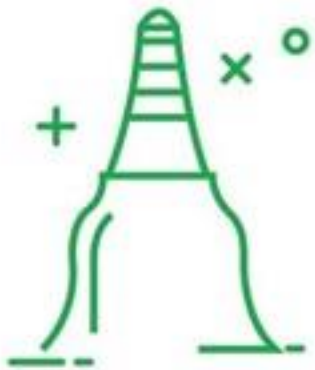

รายวิชา กลุ่มบูรณาการ
(แกนหลักประวัติศาสตร์)

เรื่อง อาณาจักรธนบุรี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ผู้สอน ครุฑจักษ์ สุขเจริญ

อาณาจักรธนบุรี

พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

อาณาจักรธนบุรี มีเมืองหลวง คือ กรุงธนบุรี ซึ่งได้รับการสถาปนา เมื่อ พ.ศ. 2310 และสิ้นสุดลง เมื่อ พ.ศ. 2325 นากการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

การกอบกู้เอกราชและสถาปนาธนบุรี

ภายหลังที่พม่ายึดกรุงศรีอยุธยาได้ เมื่อ พ.ศ. 2310

ทำให้กรุงศรีอยุธยาซึ่งเป็นศูนย์กลาง

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยล่มสลายลง

การกอบกู้เอกราชและสถาปนาธนบุรี

ทุกฝ่ายพยายามรวบรวมคนไทยที่หนีกลับมา

ผู้นำ คือ พระยาตาก(สิน)

ขุนนางผู้หนึ่งได้รวบรวมกำลังพล และยกทัพไป

ตีกองทัพพม่า **ณ ค่ายโพธิ์สามต้น**

การกอบกู้เอกราชและสถาปนาธนบุรี

สุดท้ายกองทัพพม่า

ก็ได้พ่ายแพ้ไป

พระยาตากจึงยึดกรุง

ศรีอยุธยากลับมาได้

ขอบคุณรูปภาพจาก<https://img.tnews.co.th>

การกอบกู้เอกราชและสถาปนาธนบุรี

ราษฎรจึงพร้อมใจอัญเชิญพระองค์ขึ้นครองราชย์

พระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาที่ 4

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
หรือสมเด็จพระเจ้าธนบุรี

การกอบกู้เอกราชและสถาปนาธนบุรี

จากนั้นจึงสถาปนากรุงธนบุรีขึ้นเป็นราชธานี ทำให้บ้านเมืองกลับคืนมาเป็นปึกแผ่นอีกครั้ง

สมเด็จพระเจ้าตากสิน ขึ้นครองราชย์สมบัติ พ.ศ. 2310

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

กอบกู้เอกราช

1. กองกำลังมีเพิ่มมากขึ้น เพราะ พระเจ้าตากสินมหาราช ทรงมีบรรดาศักดิ์เป็นพระเจ้าตาก
2. การยอมรับอำนาจจากเจ้าเมืองต่างๆ ในตอนแรก กองทัพพระยาตาก ถูกต่อต้านจากเมืองต่างๆ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

กอบกู้เอกราช

แต่พระยาตากก็มีได้ย่อท้อ จึงชักชวนเจ้าเมืองต่างๆ
เข้ามารวมตัวด้วย

เจ้าเมืองใดที่เข้าร่วมทัพกับ
พระยาตาก เมืองแรก??

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

เมืองระยอง

ทำให้พระยาตากสามารถตั้งกองทัพที่เมืองระยองก่อน

ภายหลังได้ชักชวน **เจ้าเมืองจันทบุรี**

แต่เจ้าเมืองจันทบุรีได้ส่งทหารเข้ามาโจมตี พระยาตากจึงหาวิธี

คือ ส่งทหารรับประทานอาหารให้
อิมแล้วทุบหม้อข้าว หม้อแกงที่ทำ
ด้วยดินเผาทิ้ง

ขอบคุณรูปภาพจาก<http://boss.kku.ac.th>

พระยาตากบอกพวกทหารว่า ถ้าเราตีเมือง
จันทบุรีไม่สำเร็จ เราก็จะอดข้าวไปด้วยกัน

แต่สุดท้าย พระยาตากก็ได้
ยึดเมืองจันทบุรีได้สำเร็จ

ขอบคุณรูปภาพจาก<https://f.ptcdn.info/421/053/000/ovpm>

เมื่อพระยาตากได้รวมกำลังพล พร้อมทั้งเสบียง
อาวุธเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จึงได้ยกทัพเรือจากเมืองจันทบุรีมาถึงเมืองธนบุรี
เพื่อเข้าโจมตีพม่าที่ เมืองธนบุรี เป็นค่ายแรก

และได้ยกทัพไปตีพม่าที่กรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จ
จึงทำให้ยึดกรุงศรีอยุธยากลับคืนมาได้

ใช้เวลากี่เดือน

7 เดือน

สมเด็จพระเจ้าตากสินยกทัพเรือมุ่งสู่กรุงศรีอยุธยา

ทรงเลือกกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง

1. กรุงศรีอยุธยาได้รับความเสียหาย จึงต้องการซ่อมแซม
2. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของกรุงธนบุรีคล้ายกับกรุงศรีอยุธยา
3. ที่ตั้งกรุงธนบุรีอยู่ใกล้ทะเลซึ่งมีประโยชน์ทั้งทางด้าน
ความปลอดภัย

พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีในด้านต่างๆ

การปกครองส่วนกลาง

ด้านการเมืองการปกครอง

การปกครองหัวเมือง

การปกครองส่วนกลาง

อัครมหาเสนาบดี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของ
พระมหากษัตริย์ 2 ตำแหน่ง คือ สมุหนายก และ
สมุหพระกลาโหม แบบการปกครองออกเป็น 4
กรม เรียกว่า จตุสดมภ์

การปกครองส่วนกลาง

เสนาบติกรมเวียง

ทำหน้าที่ดูแลความสงบสุขทั่วไป
ภายในราชธานี

เสนาบติกรมวัง

หน้าที่เกี่ยวกับราชสำนัก
และพระมหากษัตริย์

การปกครองส่วนกลาง

เสนาบติกรมคลัง

ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเก็บภาษี
อากรการค้ากับต่างชาติ

เสนาบติกรมนา

ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตร
และการเก็บภาษีอากร
ภายในประเทศ

การปกครองหัวเมือง

1. หัวเมืองชั้นใน หรือเมืองจัตวา คือ เมืองที่อยู่รอบๆเมืองหลวง ผู้ปกครองเมืองเรียกว่า “ผู้รั้ง” มีหน้าที่รับคำสั่งจากส่วนกลาง
2. หัวเมืองชั้นนอกหรือเมืองยามหนานคร ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากเมืองหลวงเกินไป
3. การปกครองหัวเมืองประเทศราชในสมัยธนบุรีมีเมืองประเทศราช ได้แก่ กัมพูชา หลวงพระบาง เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช

ด้านเศรษฐกิจ

ตอนต้นรัชกาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
เศรษฐกิจ บ้านเมืองอยู่ในสภาพยากลำบาก

ขณะเดียวกันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
ทรงส่งเสริมเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ

โดยโปรดให้มีการจัดเก็บภาษีในรูปสิ่งของอากรและส่วย

เช่น พริกไทย ขี้ผึ้ง ไม้เนื้อหอม

ด้านสังคม

1. สถานภาพของบุคคลในสังคมธนบุรี มีการจัดลำดับชั้นของคนตามระบบศักดินาแบบอยุธยา คือ ชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์

ในสมัยธนบุรีมีการควบคุมไพร่เข้มงวดยิ่งขึ้น เช่น การควบคุม
การสักเลก ไพร่หลวง

ด้านสังคม

การสักเลก เป็นการทำเครื่องหมายที่ข้อมือเพื่อแสดง
การขึ้นทะเบียนเป็นไพร่หลวงที่มีสังกัดกรมกอง
ถูกยกเลิกในสมัยรัชกาลที่ 4

ด้านสังคม

2. กฎหมายและศาล เมื่อกรุงศรีอยุธยาถูกทำลาย ได้มีการหา
ตำรากฎหมาย สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงโปรด
รวบรวมกฎหมายสมัยอยุธยา เพื่อตัดสินใจพิจารณาคดีความ

ด้านวัฒนธรรม

1.ศาสนา ทรงให้ความสำคัญในการทำนุบำรุง
พระพุทธศาสนา เช่น โปรดให้คัดลอกพระไตรปิฎก
และทำนุบำรุงวัดต่างๆ

ด้านวัฒนธรรม

2. ด้านศิลปะและวรรณกรรม สมเด็จพระเจ้าตาก
สินมหาราช ทรงส่งเสริมการละครเพื่อบำรุงขวัญ
ประชาชน เช่น การตั้งละครหลวงขึ้นใหม่

ด้านวัฒนธรรม

โดยโปรดให้ละครผู้หญิงของเจ้านครศรีธรรมราช
มาเป็นครูฝึกหัด และมีการสมโภชพระแก้วมรกต

กิจกรรม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกผลงานของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชประกอบ
พระราชกรณียกิจที่สำคัญต่อชาติไทยอย่างไร

สรุปบทเรียน

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
ทรงเป็นผู้กอบกู้เอกราช
และฟื้นฟูบำรุงพระพุทธศาสนา